

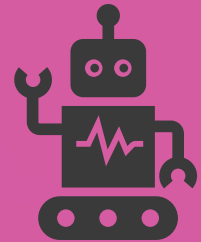
Handreiking Langer Thuis wonen voor ouder wordende cliënten met een verstandelijke beperking

Woning-
aanpassingen

Medische zorg

Inzet van zorgtechnologie

Netwerk rondom cliënt

Wettelijke
vertegenwoordiging

Wat als ambulante zorg
niet toereikend is?

Klik [hier](#) voor de Toolkit
deskundigheidsbevordering: de
ouder wordende cliënt

Handreiking Langer Thuis wonen

De groep ouder wordende cliënten met een verstandelijke beperking wordt steeds groter en krijgt vaak op relatief jonge leeftijd te maken met ouderdomsverschijnselen. Om te kunnen voldoen aan de toenemende vraag zullen cliënten langer ‘thuis’ moeten blijven wonen. Dit betreft zowel zelfstandig wonende cliënten in een intramurale setting als cliënten die ambulant ondersteund worden.

Hiernaast is een voorbeeld profiel beschreven over welk type ouder wordende cliënt het kan gaan.

De handreiking is geschreven voor zorgprofessionals. In deze handreiking staan tips en suggesties die handig zijn als een ouder wordende cliënt langer thuis blijft wonen.

Voorbeeld profiel	
Leeftijd	Vanaf 50 jaar, woont zelfstandig
IQ	Onbekend
Werk	Geen dagbesteding of werk
Netwerk	Beperkt; heeft huishoudelijke hulp en begeleiding, maar nauwelijks sociaal netwerk. Hij heeft zijn hele leven in Utrecht gewoond. Hij woonde eerst bij zijn zus die inmiddels overleden is. Sindsdien woont hij alleen en ontvangt hij begeleiding. Huishoudelijke hulp en begeleider zijn voor hem de belangrijkste contacten.
Persoonlijkheid	Grof taalgebruik, afhankelijk van begeleiding voor dagelijkse zaken, heeft veel lichamelijke klachten en is selectief in het toelaten van hulp.
Ondersteuning	Begeleiding is gericht op het voorkomen van vervuiling van zichzelf en zijn huis en om voor zijn kat te zorgen. Hij heeft één keer per week huishoudelijke hulp die ook boodschappen doet en tussendoor bereikbaar is voor kleine verzoeken. Hij heeft veel lichamelijke klachten, gebruikt een rollator en een sta-op stoel, en heeft soms last van urineverlies. Er is een vermoeden van beginnende dementie. Thuiszorg komt iedere ochtend, maar alleen als hij in een goede bui is laat hij hen binnen om hem te helpen met wassen en aankleden.

Woningaanpassingen

Hulpmiddelen in de zorg

Hulpmiddelen in de zorg voor cliënten met een verstandelijke beperking ondersteunen hen bij het behouden van zelfstandigheid en vaardigheden. Daarnaast verbeteren hulpmiddelen de kwaliteit van leven of worden vaardigheden behouden.

Meer weten?

- [Hulpmiddelwereld.nl](https://hulpmiddelwereld.nl)
- [Dementie-winkel.nl](https://dementie-winkel.nl) - alles voor een stimulerende leefomgeving

Woningaanpassingen

Er zijn verschillende mogelijkheden om de woning aan te passen, zodat een cliënt langer veilig en comfortabel thuis kan blijven wonen.

Meer weten?

- [Woningaanpassingen | Woonvormen | Regelhulp - Ministerie van VWS](#)

Handreiking Comfortabel Wonen

De handreiking Comfortabel Wonen biedt praktische oplossingen en aanpassingen om de woonomgeving van cliënten met dementie veiliger en comfortabeler te maken, zodat ze langer zelfstandig kunnen blijven wonen.

Meer weten?

- [Kennisplein gehandicaptensector - Handreiking comfortabel wonen](#)

Medische zorg

Medische zorg voor ouder wordende cliënten met een verstandelijke beperking vormt een belangrijk en vaak onderbelicht aspect van de gezondheidszorg. Deze doelgroep krijgt te maken met specifieke gezondheidsuitdagingen die vaak niet goed worden herkend of behandeld. De combinatie van fysieke veroudering en de aanwezige verstandelijke beperking vraagt om een zorgvuldige en holistische benadering.

Dit vereist een multidisciplinaire aanpak, waarin artsen, zorgverleners en familieleden samenwerken om de zorg af te stemmen op de unieke behoeften van de persoon. Het is essentieel dat de zorgverlening gericht is op zowel de lichamelijke als de geestelijke gezondheid van deze groep, zodat zij een goede kwaliteit van leven behouden.

Wie doet wat?

Regie: bij wie ligt welke verantwoordelijkheid?

Verpleging en verzorging thuis

Palliatieve zorg

Specifieke geneeskundige VG zorg

Multidisciplinair werken

Wlz en Wmo route

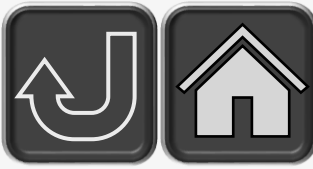
Wie doet wat?

De infographic biedt een overzicht van voorbeelden van de verschillende zorg- en ondersteuningsprofessionals in de wijk, zodat je snel kunt zien wie welke rol je vervult in het zorgnetwerk. Het helpt om te begrijpen wie betrokken is bij de ondersteuning van cliënten en welke diensten zij leveren in de wijk, van zorgverleners tot hulpverleners en andere belangrijke schakels.

Meer weten?

- [Infographic-wie-is-wie-in-de-wijk](#)

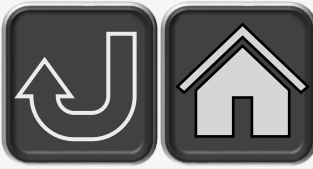
Regie: bij wie ligt welke verantwoordelijkheid?

Het is belangrijk dat het duidelijk is wie de regie heeft. Dit is afhankelijk van de aard van de zorgvraag.

- Is deze medisch van aard: dan ligt de verantwoordelijkheid en regie bij een arts.
- Is deze gedragsmatig van aard: dan ligt de verantwoordelijkheid en regie bij een gedragskundige.

Belangrijk is om een zorgvraag multidisciplinair te bespreken en in dit overleg duidelijke afspraken te maken over regie en verantwoordelijkheid.

Verpleging en verzorging thuis

Verpleging en verzorging thuis speelt een cruciale rol in het ondersteunen van cliënten die zorg nodig hebben, terwijl ze in hun eigen woning blijven wonen. Dit betreft ook cliënten die intramuraal wonen, maar dan in de wijk. Dit kan variëren van dagelijkse verzorging tot specialistische verpleging, afhankelijk van de behoeften van de cliënt. Thuiszorg wordt geregeld vanuit verschillende zorgwetten, waaronder de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Via de regelhulp van het Ministerie van VWS kunnen cliënten en zorgverleners de juiste zorg en ondersteuning aanvragen en organiseren. Het kan lastig zijn om thuiszorg in te zetten bij cliënten die intramuraal wonen in een wijk. Woning locaties kopen deze zorg zelf in.

Meer weten?

- [Verpleging en verzorging thuis \(patientenfederatie.nl\)](https://www.patiëntenfederatie.nl)
- [Thuiszorg: vanuit welke zorgwet? | Verpleging en verzorging thuis | Regelhulp - Ministerie van VWS](#)

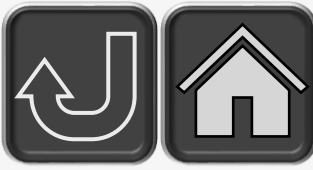

Palliatieve zorg

Palliatieve zorg voor cliënten met een verstandelijke beperking richt zich op het verbeteren van de levenskwaliteit in de laatste levensfase, met aandacht voor zowel lichamelijk als emotioneel welzijn. Deze zorg vraagt om een zorgvuldige benadering, omdat de cliënt mogelijk niet in staat is om zijn of haar behoeften en wensen duidelijk te communiceren. Het is essentieel dat zorgprofessionals en familie samenwerken om de zorg af te stemmen op de specifieke situatie van de cliënt. De focus ligt op comfort, ondersteuning en het respecteren van de waarden en voorkeuren van de persoon in hun laatste levensfase.

Meer weten?

- Palliaweb.nl
- [Richtlijn_Proactieve_Zorgplanning_Gesprekskaart](#)
- [Kennisplein gehandicaptensector - palliatieve zorg](#)

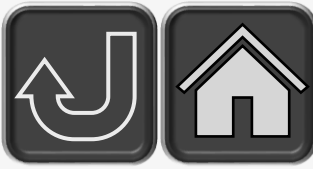
Specifieke geneeskundige VG zorg

Een arts VG is gespecialiseerd in de medische zorg voor cliënten met een verstandelijke beperking en biedt ondersteuning bij complexe medische zorgvragen. Een arts VG speelt een belangrijke rol in het verbeteren van de gezondheid en het welzijn van cliënten met een verstandelijke beperking, door zowel medische zorg als advies te bieden aan zorgverleners en families.

Meer weten?

- [Overzicht ondersteuningsaanbod VG medische zorgvraag](#)

Multidisciplinair werken

Multidisciplinair werken in de gehandicaptenzorg is essentieel om de complexe zorgbehoeften van cliënten te kunnen begrijpen en aanpakken. Het houdt in dat zorgprofessionals uit verschillende disciplines samenwerken, zoals artsen, verpleegkundigen, psychologen en maatschappelijk werkers, om de best mogelijke zorg te bieden. Door hun gezamenlijke expertise kunnen zij zowel lichamelijke, mentale als sociale aspecten van de zorg effectief integreren.

Dit type samenwerking bevordert een holistische benadering, waarbij elke professional bijdraagt aan het welzijn en de ontwikkeling van de cliënt. Multidisciplinair werken zorgt ervoor dat zorg beter wordt afgestemd op de unieke behoeften van mensen met een beperking.

Wlz en Wmo route

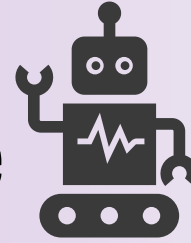
De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is bedoeld voor mensen die ondersteuning nodig hebben om zelfstandig te blijven wonen, zoals hulp bij huishoudelijke taken of begeleiding. De Wet langdurige zorg (Wlz) biedt zorg voor cliënten met intensievere zorgbehoefte en/of begeleiding. Via de gemeente (Wmo) of het CIZ (Wlz) kunnen aanvragen worden ingediend, waarna wordt beoordeeld welke zorg en ondersteuning het beste bij de situatie van de cliënt past.

Meer weten?

- [Regelhulp - Van Wmo/Zvw naar Wlz](#)
- [Hoe organiseer je Wlz-zorg thuis?](#)

Inzet van zorgtechnologie

Zorgtechnologie speelt een steeds belangrijkere rol in de moderne zorg, door zorgverleners te ondersteunen en de kwaliteit van leven van cliënten te verbeteren. Van slimme apparaten tot elektronische zorgdossiers, technologie maakt het mogelijk om zorg efficiënter, persoonlijker en toegankelijker te maken. Het gebruik van zorgtechnologie helpt bij het monitoren van gezondheid, het verlenen van zorg op afstand en het bevorderen van zelfstandigheid. Deze innovaties dragen bij aan het ontlasten van zorgprofessionals en het verbeteren van de zorgervaring voor cliënten.

Meer weten?

- [Resultaten inventarisatie 'Technologie in gebruik' - Academy Het Dorp](#)
- [Zorgvannu.nl](#) – wegwijs in zorgtechnologie, e-health en digitale zorg
- [Hulpmiddelenwijzer Vilans](#)
- [Kennisbank Digitale Zorg Vilans](#)

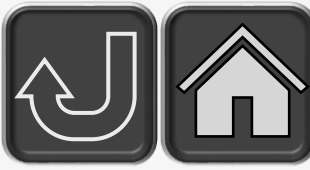
Hulpmiddelen bij hersenletsel

Hulpmiddelen bij dementie

24u zorg op afstand met DigiContact

Praktijkvoorbeelden Zilveren Kruis

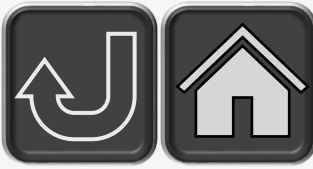
Hulpmiddelen bij hersenletsel

Technologische hulpmiddelen bieden waardevolle ondersteuning voor mensen met hersenletsel en dementie, door hen te helpen bij dagelijks functioneren en geheugenproblemen.

Meer weten?

- [Hulpmiddelen voor mensen met hersenletsel \(interaktcontour.nl\)](http://interaktcontour.nl)

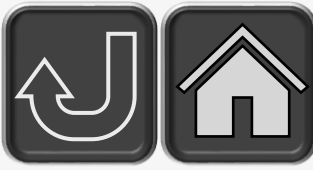
Hulpmiddelen bij dementie

Van herinneringssystemen tot veiligheidssensoren, technologie bevordert zelfstandigheid en verhoogt de levenskwaliteit. Deze innovaties bieden zowel cliënten als zorgverleners praktische oplossingen en extra zekerheid in de zorg.

Meer weten?

- Technologische hulpmiddelen bij dementie (hulpmiddelenwijzer.nl).
- Handige hulpmiddelen voor mensen met geheugenklachten of dementie en hun naasten

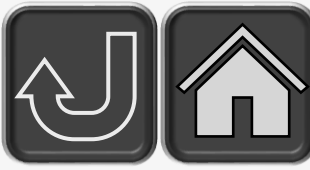
24u zorg op afstand met DigiContact

Philadelphia biedt de mogelijkheid van 24/7 DigiContact, waarmee cliënten altijd toegang hebben tot ondersteuning en zorg op afstand. Deze digitale dienstverlening maakt het mogelijk om op elk moment van de dag of nacht contact te hebben met zorgprofessionals, wat bijdraagt aan een gevoel van veiligheid en continuïteit. Het systeem is ontworpen om snel in te spelen op vragen en zorgbehoeften, en biedt zowel cliënten als zorgverleners flexibiliteit.

Meer weten?

➤ [DigiContact - Philadelphia](#)

Praktijkvoorbeelden Zilveren Kruis

Inspirerende voorbeelden van innovatieve zorgprojecten die de kwaliteit van zorg verbeteren en de zorgbehoeften van cliënten effectief ondersteunen.

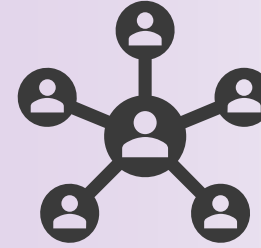
Meer weten?

- [Succesvolle initiatieven \(uit de praktijk\) - Zilveren Kruis Zorgkantoor.](#)

Netwerk rondom cliënt

Ieder mens is onderdeel van een netwerk van betekenisvolle relaties. In dat netwerk van familie, vrienden, buren, vrijwilligers, zorgmedewerkers en anderen ligt de kracht om samen te zorgen voor een goed leven. Samen vormen zij het Team van de toekomst.

Het netwerk van mensen met een beperking is geen aanvulling op de zorg, maar vormt het fundament van een zorgzame gemeenschap. De ondersteuning is gebaseerd op betrokkenheid, gelijkwaardigheid en samenwerking. En vormt een volwaardige en onmisbare pijler naast zorgmedewerkers.

De persoon met een beperking staat hierbij centraal. Niet als zorgvrager, maar als mens met wensen, talenten en een eigen verhaal.

Meer weten?

- [VGU visie Team van de toekomst](#)
- [Praatplaat Team van de toekomst](#)
- [Toolbox Team van de toekomst](#)

**Versterken van het netwerk en
netwerkversterkende vragen & tips**

Betrekken van het netwerk

**Gebruik maken van faciliteiten in de wijk en
overzicht vrijwilligersorganisaties**

Mantelzorgers: wat mogen ze wel en niet?

Versterken van het netwerk

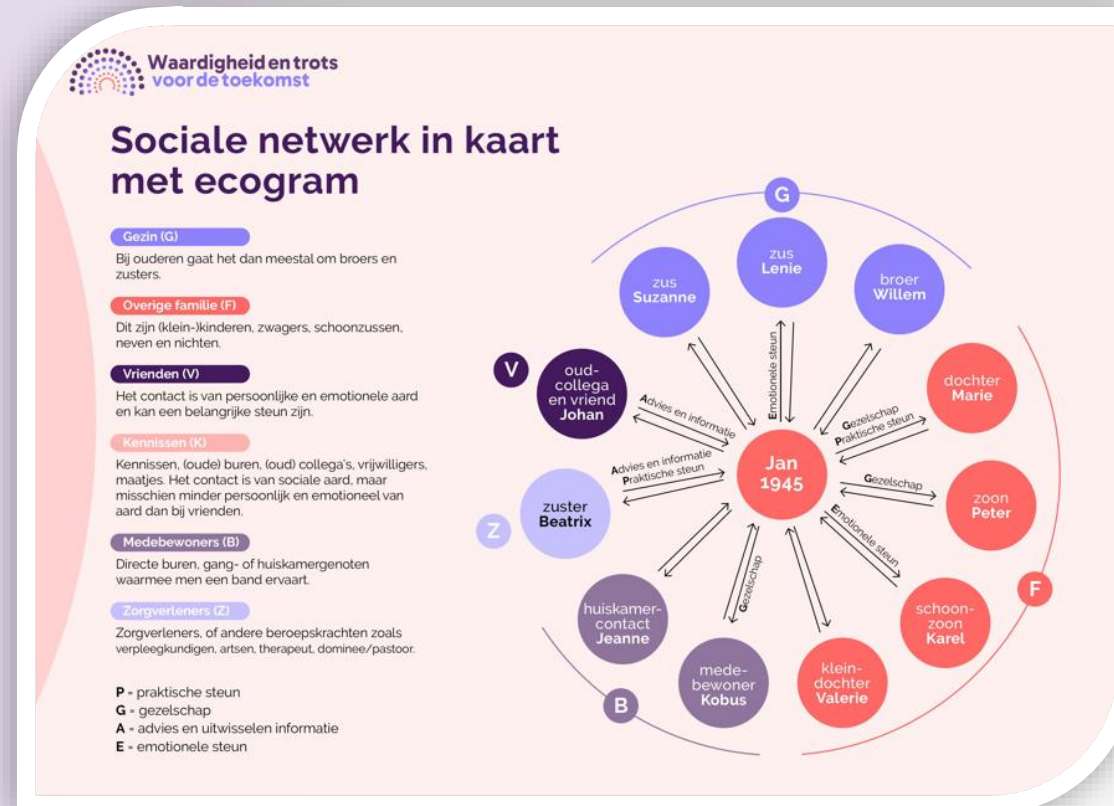
Het versterken van het netwerk rondom de ouder wordende cliënt is cruciaal voor het bieden van passende zorg. Naast informele zorg en steun bieden relaties en een sociaal netwerk ook het plezier van samen dingen doen, emotionele steun en leidt het tot meer welbevinden, zelfredzaamheid en eigenwaarde.

Het netwerk kun je in kaart brengen in een ecogram, waarin je ook vermeld wat de aard van het contact is.

Ook kun je in gesprek gaan met betrokkenen bij de cliënt en netwerkversterkende vragen stellen om het netwerk te versterken.

Meer weten?

- Het sociale netwerk in kaart met een ecogram
- Wegwijzer 'Aan de slag met sociale netwerken'

Netwerkversterkende vragen & tips

- Wie was er vroeger belangrijk voor je?
- Wie is er nu belangrijk voor je?
- Wie staan er in je fotoboeken?
- Wie staan er in je poëzie-album of vriendenboekjes?
- Wie staan er in je telefoon?
- Wat vind je leuk om te doen en wie kan dat goed?
- Waar zou je nieuwe mensen kunnen ontmoeten?
- Wie mogen er straks op je begrafenis komen?
- De inktvlek methode: welk netwerk heeft het netwerk?
- Kan het netwerk van medebewoners iets betekenen?

- Vraag aan mensen of ze mee willen denken in plaats van meehelpen.
- Leg het vast in een plan.

Meer weten?

- [Eigen Kracht Centrale Home - Eigen Kracht Centrale](#)

Betrekken van het netwerk

Het betrekken van het netwerk betekent dat de zorgprofessional samen werkt met het bestaande netwerk van de cliënt om praktische of emotionele ondersteuning te bieden. Hierbij wordt de cliënt geholpen door de mensen die al in zijn of haar leven aanwezig zijn. Dit netwerk draagt bij aan een betere afstemming van zorgbehoeften en verlicht de belasting voor mantelzorgers.

Met het in kaart gebracht netwerk, kun je vervolgens inzichtelijk maken welke taken er kunnen worden uitbesteed aan wie. Dit kan bijvoorbeeld met een activiteitenlijst, zie het voorbeeld van AxionContinu.

Aktiviteitenlijst Axioncontinuu
wonen, zorg en revalidatie

Zelf doen, uitbesteden (wat/ hoe?), iemand (wie?) vragen..

ELKE DAG	PAAR KEER PER WEEK TOT OM DE WEEK	AF EN TOE
• Medicijnen klaarleggen:..... • Medicijnen innemen:..... • Wassen/ aankleden:..... • Bed rechtekken:..... • Ontbijt klaar maken:..... • Post halen:..... • Koffie/ thee maken:..... • Lunch:..... • Warme maaltijd:..... • Afwas doen:..... • Vaatwasser in/uit/opruimen:..... • Uitkleden:..... • Huisdier verzorgen:..... • Aanrecht afnemen:..... • Tafel opruimen:..... • E-mail:..... • Agenda beheren:.....	• Douchen/ haren wassen:..... • Boodschappenlijst maken:..... • Boodschappen doen:..... • Planten watergeven binnen:..... • Planten watergeven buiten:..... • Stofzuigen:..... • Sanitair schoonmaken:..... • Was van kleding:..... • Was ophangen:..... • Wasstrijken/ opvouwen:..... • Bed verschonen:..... • Afval wegbrengen/ klike aan de weg:..... • Tuin bijhouden:..... • Autotanken:..... • Medicijnen ophalen:..... • Bezoeken therapeut/arts/ ziekenhuis:..... • Club/ kerk/sport bezoeken:..... • Post uitzoeken:..... • Betalingen doen/ geld pinnen:	• Ramen zemen:..... • Keukenkastjes schoonmaken:..... • Koelkast/ vriezer schoonmaken:..... • Bank afzuigen:..... • Administratie bijwerken:..... • Kleine reparaties:..... • Op visite gaan:..... •

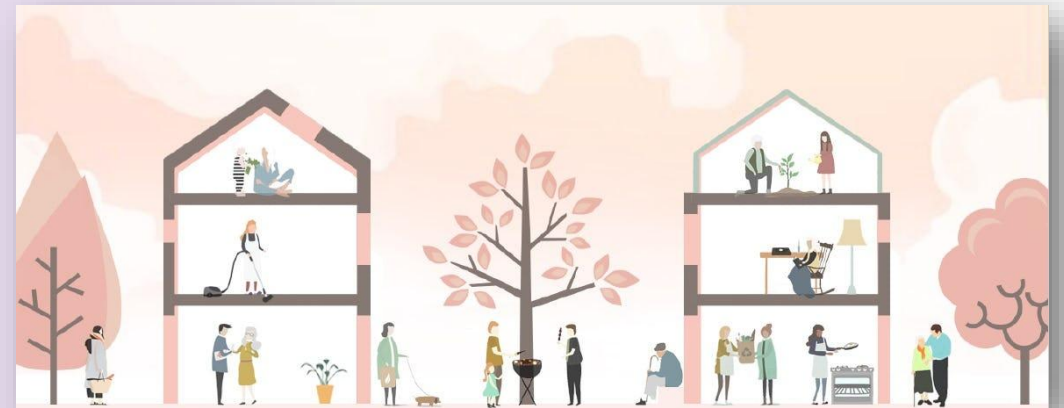
Gebruik maken van faciliteiten in de wijk

In de wijk zijn tal van faciliteiten waar je gebruik van kunt maken om ervoor te zorgen dat inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen blijven wonen. Dit zijn instanties waar je terecht kan voor hulp bij dagelijkse vragen, zorgbehoeften en het verbeteren van het welzijn.

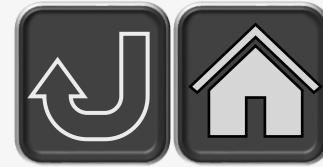
Daarnaast zijn er ook mogelijkheden om aan te sluiten bij een 24-uurs Wlz-locatie voor intensieve zorg en ondersteuning.

Meer weten?

- [Nieuws Thuis in je Wijk Utrecht - Welkom bij DOCK](#)
- [Home - Buurtteams Utrecht](#)
- [Welkom bij U Centraal](#): voor inwoners van Utrecht met vragen en zorgen over geld en recht, wonen, (mantel)zorg, persoonlijke ontwikkeling of sociaal contact.
- [De Wilg in Zeist](#), ondersteunen LVB en mensen met psychische kwetsbaarheid, zodat men mee kan doen aan vrijetijdsactiviteiten in Utrecht.
- [Zorgzame Gemeenschappen](#) – Een overzicht van zorgzame gemeenschappen in regio Utrecht

Overzicht vrijwilligersorganisaties

Maatjesprojecten

- Handje helpen voor provincie Utrecht, bieden hulp aan mensen met een chronische ziekte, beperking of gedrag dat om extra zorg en aandacht vraagt.
- Stichting Serve the City Utrecht: jongerenvrijwilligersorganisatie die steun en aandacht biedt aan Utrechters met een hulpvraag.
- Vrijwilligerscentrale Home | VC Utrecht
- Home - Fietsmaatjes

Ondersteuning in palliatieve fase

- Terminale zorg | NPV - Zeist en omgeving ondersteuning door vrijwilligers in palliatieve/ laatste fase

Ondersteuning mantelzorger

- Mantelzorgmakelaar - MantelzorgNL: Een mantelzorgmakelaar helpt mantelzorgers met uitzoekwerk en regeltaken op verschillende gebieden
- Onafhankelijke cliëntondersteuning zoals MEE en Iederin
- Saar aan huis; aanvulling op mantelzorg, individuele ondersteuning
- ZorgMies Nederland - Aanvullende Mantelzorg in uw regio
- Ondersteunende zorg aan huis nodig? - Zorgmaatje aan Huis
- Handje helpen voor provincie Utrecht, zijn er ook voor (overbelaste) mantelzorgers.
- Alzheimer Café en Trefpunt | Alzheimer Nederland: Ontmoetingsplek voor mensen met een vorm van dementie en hun naasten. Tips en informatie over (omgaan met) dementie – vragen stellen – ervaringen delen
- Hups - Dé plek voor hulp en werk bij jou om de hoek: vervangende mantelzorg
- Logeren - King Arthur Groep

Mantelzorgers: wat mogen ze wel en niet?

Mantelzorgers spelen een cruciale rol in de zorg voor hun naasten, maar het is belangrijk om duidelijkheid te hebben over wat zij wel en niet mogen doen. Dit biedt hen de juiste handvatten om hun zorgtaak op een verantwoorde manier uit te voeren, zonder hun eigen grenzen te overschrijden. Het is essentieel dat mantelzorgers hun verantwoordelijkheden begrijpen en weten wanneer professionele zorg nodig is. Duidelijkheid hierover helpt mantelzorgers om de zorg goed te combineren met hun eigen welzijn en dagelijks leven.

Meer weten?

- <https://www.mantelzorg.nl/>
- [Wat informele zorg wel en niet mag doen](#)
- [FAQ Informele zorg en medicatie in de gehandicaptenzorg | Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland](#)

Wettelijke vertegenwoordiging

Wettelijke vertegenwoordiging is een belangrijk instrument voor mensen die tijdelijk of permanent wilsonbekwaam zijn, en daardoor niet zelf hun belangen kunnen behartigen. Via de wettelijke vertegenwoordiger, zoals een curator of mentor, wordt de zorg voor beslissingen over zorg, financiën en andere belangrijke zaken geregeld. Dit systeem zorgt ervoor dat de wensen en belangen van de wilsonbekwame persoon worden gerespecteerd en beschermd. De regeling biedt zowel houvast voor de betrokkenen als bescherming voor degenen die zelf niet in staat zijn om beslissingen te nemen.

Meer weten?

- [Wilsonbekwaam | Vertegenwoordiging | Regelhulp - Ministerie van VWS](#)

Bewindvoering

Curator

**Wet zorg en
dwang**

Mentorschap

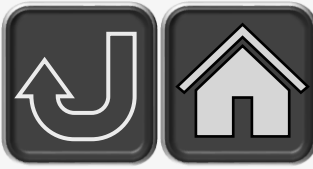

Bewindvoering

Bewindvoering houdt in dat een bewindvoerder de financiële zaken regelt voor iemand die wilsonbekwaam is. Dit kan bijvoorbeeld het beheren van geld, betalingen doen en het aanvragen van uitkeringen omvatten. Het doel is om ervoor te zorgen dat de persoon zijn of haar financiële belangen goed worden behartigd, zonder misbruik van macht.

Meer weten?

- [Rijksoverheid - Hoe kan ik curatele, bewind of mentorschap aanvragen?](#)
- [Bewindvoering: iemand anders beslist over uw geld | Omgaan met geld en schulden | Regelhulp - Ministerie van VWS](#)

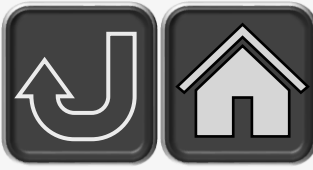
Curator

Een curator wordt aangesteld wanneer iemand volledig wilsonbekwaam is en niet in staat is om belangrijke persoonlijke of juridische besluiten te nemen. De curator neemt beslissingen over zaken zoals wonen, zorg, en andere persoonlijke aangelegenheden. De curator zorgt ervoor dat de belangen van de persoon in kwestie goed worden vertegenwoordigd en beschermd.

Meer weten?

- Rijksoverheid - wat zijn de verschillen tussen curatele, bewind en mentorschap?

Mentorschap

Een mentor ondersteunt een wilsonbekwame persoon op het gebied van persoonlijke beslissingen en dagelijkse zorg. Dit kan gaan over bijvoorbeeld het regelen van medische zorg, het kiezen van woonzorg en het nemen van dagelijkse beslissingen. De mentor zorgt ervoor dat de cliënt zoveel mogelijk invloed behoudt over zijn eigen leven, binnen de grenzen van zijn of haar mogelijkheden.

Meer weten?

- Rijksoverheid - wat zijn de verschillen tussen curatele, bewind en mentorschap?

Wet zorg en dwang

Deze wet biedt richtlijnen voor het toepassen van gedwongen zorgmaatregelen, met het doel de rechten en wensen van de cliënt te respecteren, terwijl passende zorg wordt geboden in situaties waarin er geen andere mogelijkheden zijn.

Meer weten?

- <https://www.dwangindezorg.nl/wzd>
- [Stappenplan Wet zorg en dwang – filmpje](#)
- [Signalen van verzet - filmpje](#)
- [Gesprekskaart-wet-zorg-en-dwang](#)

Wat als ambulante zorg niet toereikend is?

Als ambulante zorg niet toereikend is, bespreek je dit achtereenvolgens:

1. Binnen je eigen team
2. Binnen je eigen organisatie (bijv. bij een expertiselijन of consultatieteam)

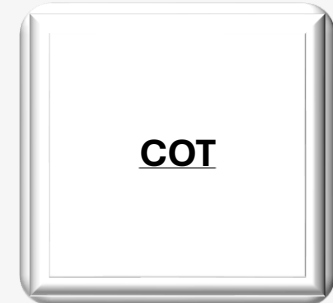
Als er externe expertise nodig is, kun je terecht bij:

3. Andere VG instelling
4. CCE of D-ZEP afdeling (Dementie en Zeer Ernstig Probleemgedrag)

Bij een (dreigende) crisis kun je bij de crisisregisseur en het COT terecht. Soms wordt ook het Zorg Coördinatie Centrum geraadpleegd.

Meer weten?

- [Open.overheid.nl](https://open.overheid.nl) - wegwijzer complexe gehandicaptenzorg

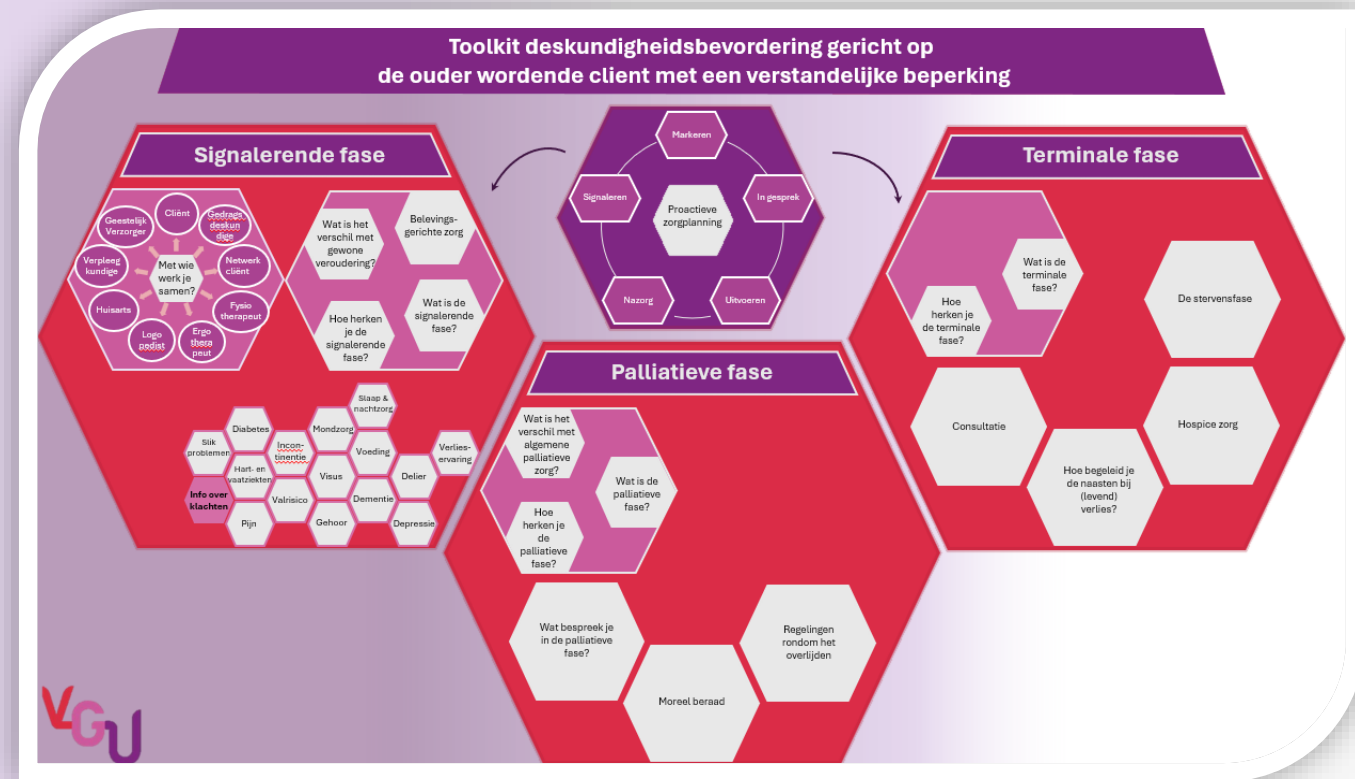

Toolkit deskundigheidsbevordering - de ouder wordende cliënt met een verstandelijke beperking

De Toolkit is een hulpmiddel voor zorgverleners en begeleiders om ouderdomssignalen bij cliënten met een verstandelijke beperking te herkennen. Het biedt praktische tools en informatie om tijdig de juiste zorg te bieden, zodat cliënten op een veilige en comfortabele manier ouder kunnen worden.

[Klik hier](#) om naar de Toolkit te gaan.

Colofon

Aan deze Handreiking Langer Thuis Wonen hebben meegewerkt:

Anniké van Kouwen – Eemhart
Joyce van Dalfsen - Eemhart
Bea Appels – Abrona
Hilda Rozendal – VGU
Ingrid Rem - Zideris
Ivonne Schrauwen – Reinaerde
Jeannette van den Born – Abrona
Marloes Bogaerts-Thalen - Philadelphia
Mariska de Roo – AxionContinu
Mariëtte Bruinsma – Eemhart
Milou van Boxel - Reinaerde
Sigrid Drukker- Zideris
Deelnemers aan de themabijeenkomsten
Ambulante medewerkers
In samenwerking met L&D Talents

Meer info is te vinden op www.vgu.nl

© Januari 2025, herzien jan 2026

De Handreiking is mogelijk gemaakt door:

